JAK SPRÁVNĚ POSKYTOVAT PODPORU V REŽIMU SLUŽBY OBECNÉHO HOSPODÁŘSKÉHO ZÁJMU

GABRIELA KINCLOVÁ
ODDĚLENÍ VEŘEJNÉ PODPORY
ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

ÚOHS

Struktura prezentace

I. Základy úpravy SOHZ

II. Rozhodnutí SOHZ (č. 2012/21/EU)

(působnost; základní principy; požadavky na transparentnost, archivaci, reporting – podávání zpráv pro EK)

III. Nařízení *de minimis* SOHZ (č. 360/2012)

IV. Rámec SOHZ (č. 2012/C 8/03)

V. Nad dotazy poskytovatelů

ÚOHS

I.

Základy úpravy SOHZ

ÚOHS

Základy úpravy 1/7

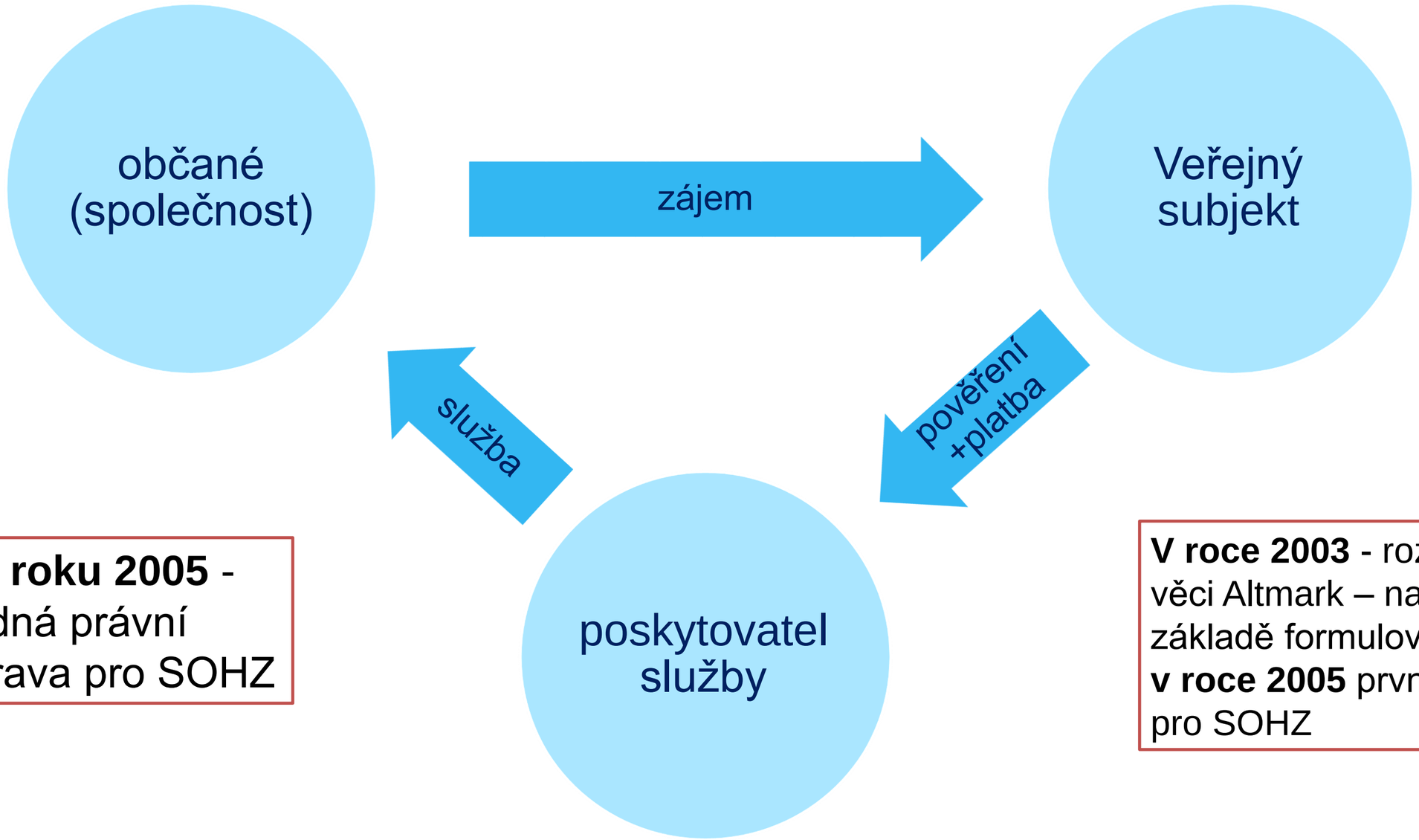

Do roku 2005 - žádná právní úprava pro SOHZ

V roce 2003 - rozsudek ve věci Altmark – na jeho základě formulovány **v roce 2005** první předpisy pro SOHZ

ÚOHS

Základy úpravy 2/7

SOHZ – základní principy (!):

1. Služby jsou určené občanům, nebo
2. Služby jsou v zájmu společnosti jako celku
3. **Trh není schopen** při dodržení nároků na uspokojení veřejného zájmu (cena, kvalita, kontinuita, dostupnost) **zajistit** ⇨ opodstatněnost **zapojení veřejných zdrojů**

Ne každé financování SOHZ musí představovat veřejnou podporu – východisko znaky VP (např. rozsudek ESD v případu „Altmark“ – nenaplněn znak „*Z*“)

ÚOHS

Základy úpravy 3/7

- rozsudek Soudního dvora ve věci Altmark (rozsudek ze dne 24.7.2003, věc C-280/00) – 4 podmínky vylučující veřejnou podporu:

1. pověření závazkem veřejné služby, závazky musí být jasně vymezeny;
2. ukazatele pro výpočet vyrovnávací platby musí být stanoveny předem objektivním a transparentním způsobem;
3. vyrovnávací platba nesmí překročit náklady vynaložené při plnění závazků veřejné služby nebo jejich části, přičemž je třeba zohlednit s nimi spojené příjmy a přiměřený zisk;
4. pověřený podnik byl vybrán prostřednictvím řízení o zadávání veřejných zakázek jako poskytovatel služby s nejnižšími náklady NEBO musí být výše vyrovnávací platby určena na základě analýzy nákladů, které by průměrný, správně řízený a přiměřeně vybavený podnik vynaložil na plnění těchto závazků.

ÚOHS

Základy úpravy 4/7

Objem zapojených veřejných zdrojů (výše veřejných plateb) - určující faktor:

- pro stanovení míry závažnosti dopadu na hospodářskou soutěž

- pro volbu odpovídající (nejvhodnější) výjimky pro VP u SOHZ ze strany veřejného orgánu

ÚOHS

Základy úpravy 5/7

Právní úprava VP u SOHZ:

SDĚLENÍ
(vysvětlení hlavních pojmů)

NAŘÍZENÍ 360/2012 o de minimis pro podniky pověřené SOHZ

ROZHODNUTÍ 2012/21/EU
(výjimka z oznamovací povinnosti)

RÁMEC
(podmínky posuzování slučitelnosti)

ÚOHS

Základy úpravy 6/7

„Balíček“ nových předpisů Evropské komise – platné od 31.1.2012 , resp. od 29.4.2012 (nařízení):

1. **Rozhodnutí Komise** o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (2012/21/EU) – *Úřední věstník EU č. L7, 11.1.2012, str. 3*

2. **Nařízení Komise** (EU) č. 360/2012 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu (*Úřední věstník EU č. L114, 26.4.2012, str. 8*)

3. **Sdělení Komise** o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu (2012/C 8/02) - *Úřední věstník EU č. C8, 11.1.2012, str. 4*

4. Sdělení Komise – **RÁMEC** Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby (2012/C 8/03) - *Úřední věstník EU č. C8, 11.1.2012, str. 15*

ÚOHS

Základy úpravy 7/7

Základní požadavky:

- vázanost podpory pouze na SOHZ (oddělené účetnictví)
- pověření (právní akt/y - povinnosti objednatele a poskytovatele služeb)
- omezení výše podpory (u *de minimis* max. 500 tis. EUR/3roky; Rozhodnutí SOHZ max. 15 mil. EUR/rok - kromě nemocnic a sociálních služeb - navíc omezení pouze na „čisté náklady“ SOHZ)
- kontrola (dodržení limitu *de minimis*/vyloučení překompenzace)

ÚOHS

II.

Rozhodnutí SOHZ

ÚOHS

Rozhodnutí SOHZ 1/8

Upravuje platbu za SOHZ, která je veřejnou podporou;

přesto ji může veřejný subjekt přímo vyplatit = **nemusí se předem oznamovat Evropské komisi**

Veřejná podpora **„SLUČITELNÁ“** (při splnění všech podmínek Rozhodnutí SOHZ)

ÚOHS

Rozhodnutí SOHZ- působnost 2/8

Podle odvětví:

- nemocnice
- letiště (do 200 tis. cestujících /rok), přístavy (do 300 tis./rok)
- letecká a lodní doprava (do 300 tis. cestujících /rok)
- služby „uspokojující sociální potřeby“

Maximální výše roční platby (mimo odvětví vymezené výše):

- 15 mil. EUR

Doba „pověření“ nejvýše 10 let (nebo dle doby k odpisu investice)

ÚOHS

Rozhodnutí SOHZ – principy 3/8

Co musí veřejný subjekt zajistit = základní podmínky slučitelnosti :

- „Pověření“ (= jeden/více právních aktů; náležitosti)
- Vyrovnávací platba (omezená výší nákladů vynaložených v souvislosti s plněním závazků veřejné služby; nutné zohlednit příjmy vázané ke službě).
- Kontrola za účelem zjištění případných nadměrných plateb.

ÚOHS

Rozhodnutí SOHZ – principy 4/8

Pověření – obsahové náležitosti:

- náplň a trvání závazku,
- vymezení podniku, případně území,
- případná výhradní/zvláštní práva,
- popis kompenzačního mechanismu; ukazatele pro výpočet, kontrolu a případnou úpravu vyrovnávací platby
- opatření k vyloučení a vrácení nadměrných plateb,
- odkaz na Rozhodnutí SOHZ.

ÚOHS

Rozhodnutí SOHZ – principy 5/8

- **Vyrovnávací platba = náklady – příjmy**
  - Náklady spojené jen s výkonem SOHZ
  - Příjmy = veškeré z SOHZ + „výhody přiznané státem“ (i ne VP)
  - oddělené účetnictví (jiné ekonomické činnosti)

- **Opatření směřující k vyloučení překompenzace**
  - Pravidelné kontroly v intervalu max. 3 roky + na konci doby trvání pověření (povinnost vrátit případnou zjištěnou překompenzaci)

ÚOHS

Rozhodnutí SOHZ – transparentnost 6/8

- **Transparentnost**

u plateb nad 15 mil.EUR pro podnik, který nevykonává jen SOHZ – povinnost zveřejnit informace (např. na internetu)

- **Archivace**

veškeré údaje týkající se SOHZ – po dobu trvání pověření + min. 10 let *od konce* doby pověření

- **Reporting (čl. 9)**

Podávání zpráv EK (specifikace) – každé 2 roky (výchozí datum: červen 2014)

ÚOHS

Rozhodnutí SOHZ – transparentnost 7/8

Z/K „reportingu“ u Rozhodnutí SOHZ:

- ÚOHS – tabulkový formát údajů (dříve rozesíláno: cca březen příslušného roku předkládání zprávy – sudé roky; nově - aplikace)
- reportují se **pouze platby, které jsou poskytovány s odkazem na Rozhodnutí SOHZ =** pouze případy, **kdy v rámci pověření subjektu poskytovatel použil odkaz na Rozhodnutí SOHZ** (pomůcka: v právním aktu je odkaz na tento předpis)
- smyslem sběru dat není přehled o všech podporách, které BY MOHLY BÝT za vyrovnávací platbu považovány, ALE KTERÉ TUTO VYROVNÁVACÍ PLATBU SKUTEČNĚ PŘEDSTAVUJÍ

ÚOHS

Rozhodnutí SOHZ – transparentnost 8/8

Informační povinnost dle Rozhodnutí SOHZ:

- se netýká podpory poskytované na dopravní obslužnost (pozemní doprava je totiž z působnosti Rozhodnutí SOHZ vyňata).
- se týká pouze provádění ROZHODNUTÍ SOHZ, nikoli Nařízení č.360/2012: *prostředky z rozpočtu (obce/města/kraje…) poskytovány s odkazem na druhou z výjimek v oblasti SOHZ (Nařízení 360/2012) ⇨ tyto údaje se do tabulek týkajících se vyrovnávacích plateb poskytovaných v souladu s Rozhodnutím SOHZ nezapisují.*

Pokud žádná podpora dle Rozhodnutí SOHZ nebyla poskytnuta, tabulky se NEVYPLŇUJÍ

ÚOHS

III.

Nařízení de minimis č. 360/2012

ÚOHS

Nařízení de minimis SOHZ 1/2

Nařízení de minimis pro podniky poskytující SOHZ (účinné od 29.4.2012):

- působnost = nelze silniční nákladní doprava; podniky v obtížích.
- **podpora na zajištění SOHZ max. 500 000 EUR za jakékoli období 3 účetních let**
- příjemce musí být písemně pověřen SOHZ (náležitosti pověření: přesná povaha, rozsah a trvání povinnosti, totožnost podniku)
- *de minimis* lze poskytovat současně podle jiných nařízení o *de minimis* – v souhrnu však nesmí být překročen výše uvedený limit.
- NELZE kumulovat s jinou vyrovnávací platbou na tutéž SOHZ (i pokud by se jednalo o platbu splňující kritéria rozsudku *Altmark*)

ÚOHS

Nařízení de minimis SOHZ 2/2

- tatáž SOHZ může být podpořena s odkazem na Rozhodnutí i Nařízení pouze tehdy, pokud se výjimky uplatňují v různých časových obdobích (*tj. po určitou dobu SOHZ financovaná podle Rozhodnutí, po jinou dobu je tatáž SOHZ financovaná podle de minimis SOHZ – ve stejném časovém okamžiku však nelze kombinovat*)

- **povinnosti poskytovatele podpory *de minimis* SOHZ**:
  - ověřit dodržení limitu *de minimis* (viz centrální registr podpor malého rozsahu)
  - sdělit písemně výši navrhované částky
  - specifikovat, k jaké SOHZ se podpora vztahuje
  - zaznamenat údaje o poskytnuté podpoře do centrálního registru DM.

ÚOHS

IV.

Rámec SOHZ

ÚOHS

Rámec SOHZ 1/3

Obecné podmínky pro výjimku:

- skutečná služba obecného hospodářského zájmu (veřejná konzultace)
- existence pověřujícího aktu
- omezená doba trvání pověření
- vyrovnávací platba – metodika čistých ušetřených nákladů (přednostně)
- pobídky ke zvyšování efektivity
- oddělené účetnictví (činnosti nad rámec SOHZ); pravidelné kontroly (min. po 3 letech)

ÚOHS

Rámec SOHZ 2/3

Pokud „základní podmínky“ nedostatečné a podpora má stále výrazně nepříznivé účinky na vnitřní trh →

dodatečné podmínky = Evropská komise může uložit:

- omezení podmínek v pověření (doba, rozsah)
- změny ve financování služby (snížení vyrovnávací platby; zvýšení ceny za službu)
- povinnost zpřístupnit infrastrukturu soutěžitelům (bez diskriminace)

ÚOHS

Rámec SOHZ 3/3

- **Transparentnost**

povinnost zveřejnit informace (např. na internetu)

- **Reporting**

Podávání zpráv EK (specifikace) – každé 2 roky (výchozí: červen 2014)

* * *

ÚOHS

V.

Nad dotazy poskytovatelů

ÚOHS

Nad dotazy poskytovatelů 1/3

nutnost dodržování pravidel VP ??

↓

činnost je „hospodářská“ = podstatný znak VP

↓

nabízení služeb v oblastech, ve kterých existuje trh a konkurenční prostředí + přesahuje „místní“ dosah

↓

předpoklad VP

ÚOHS

Nad dotazy poskytovatelů 2/3

- **„Obecná“ informační povinnost** (§ 5 odst. 1 zákona č. 215/2004 Sb) **se plní vůči ÚOHS každoročně** a spočívá v předložení informací o veřejných podporách poskytnutých (vyplacených) v předcházejícím kalendářním roce, a to do 30. dubna kalendářního roku. Tato povinnost **platí pro všechny subjekty, které poskytují veřejnou podporu,** která byla schválena rozhodnutím Evropské komise, nebo která je poskytovaná na základě blokové výjimky.

- **Informační povinnost dle čl. 9 Rozhodnutí SOHZ** – POUZE údaje o vyrovnávacích platbách poskytovaných podle Rozhodnutí SOHZ; zpracovává ÚOHS **pouze ve dvouletých cyklech. Tuto povinnost plní pouze subjekty, které poskytují podporu na základě Rozhodnutí SOHZ.**

ÚOHS

Nad dotazy poskytovatelů 3/3

- podpora na činnost knihoven (na základě tzv. knihovního zákona) nepředstavuje veřejnou podporu (není „ek. činností“).
- podpora občanským sdružením na činnosti v konkurenci s nabídkou na trhu + přesah „místního“ trhu = může představovat veřejnou podporu.
- podpora na vzdělávání organizované v rámci vnitrostátního vzdělávacího systému, tj. podpora školám zapsaným ve školském rejstříku a převážně závislým na veřejných prostředcích, poskytovaná na jejich hlavní činnost, nepředstavuje veřejnou podporu (neuplatňuje se regulace veřejné podpory a tedy ani Rozhodnutí SOHZ).

ÚOHS

DĚKUJI ZA POZORNOST

ÚOHS